

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002343

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-06-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палійчук Микола Іванович

2. Mykola I. Paliychuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-9781-5942

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 221 - Стоматологія

Дата захисту: 13-06-2025

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 20601086

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29.55, 76.09.29

Тема дисертації:

1. Обґрунтування методів планування ортопедичного лікування пацієнтів незнімними конструкціями зубних протезів.
2. Justification of orthopedic treatment planning methods for patients with fixed dentures.

Реферат:

1. Нами обстежено та проведено ортопедичне лікування незнімними конструкціями зубних протезів (НКЗП) 102 пацієнтам, які були розділені на 3 групи: I група – контролю, 20 пацієнтів з інтактними зубними рядами без ортопедичних конструкцій, II група – 30 пацієнтів, яким проведено ортопедичне лікування незнімними конструкціями із діоксид циркону загальноприйнятим методом, III група – 52 пацієнти, яким проведено ортопедичне лікування НКЗП із діоксид циркону на основі попереднього планування за аналізом конусно-променевої комп'ютерної томографії (КПКТ) зубів верхньої і нижньої щелеп: III А – препарування вітальних одиночних зубів (24 пацієнтів) і III Б – препарування вітальних опорних зубів під незнімні мостоподібні протези (28 пацієнтів). За результатами проведеного аналізу 3960 цифрових ортопантомографічних знімків і КПКТ у пацієнтів, які зверталися за стоматологічною допомогою виявлено НКЗП: одиночні коронки (76,14%), мостоподібні (17,22%) і консольні незнімні протези (6,64%). Ортопедичне лікування штучними коронками виявлено у (74,68%) випадках ендодонтично ліковані та у (25,32%) випадках з інтактною пульпою зуба, серед

яких виявлені значні періапикальні зміни пародонту - у інтактних зубах (45,31%), у ендодонтично лікованих зубах (55,52%). Установлена значна кількість порушень крайового прилягання штучних коронок до власне тканин зуба з інтактною пульпою (42,00%), менше у ендодонтично лікованих зубах (25,02%) та зміни в ділянці маргінального пародонту у вигляді кишень - з інтактною пульпою зуба (37,73%) та у ендодонтично лікованих зубах (28,01%), що вказує на значні порушення правил препарування зубів під різні види штучних коронок. Установлено переважаючу більшість дефектів зубних рядів на нижній щелепі (53,39%) у порівнянні з верхньою (46,61%), переважаючу кількість деформацій зубів, які обмежували дефекти зубних рядів горизонтального (63,69%), у порівнянні з вертикальним типом деформацій (36,31%), серед яких, на нижній щелепі (56,36%), а на верхній щелепі (43,64%) та частоту локалізації дефектів зубних рядів по Кеннеді: найбільшу 3 класу (64,54%), менше 2 класу (24,04%), ще менше 1 класу (10,81%) і найменше 4 класу (0,61%). Нами вперше розроблено спосіб попереднього комп'ютерного моделювання визначення безпечних ділянок і візуалізації прогнозованого об'єму препарування паралельності стінок зубів з точністю до 0,01 градуса, з врахуванням індивідуальних анатомічних особливостей їх будови і деформації зубних рядів на основі даних КПКТ та використанням функції програмного забезпечення «Вимірювання і Накладання - Виміряти кут і функції «Лінійка» з точністю до 0,01 мм. Розроблено диференційований підхід до планування вибору оптимального препарування вітальних зубів без уступу чи з використанням відповідної глибини уступу у бокових і фронтальній ділянці зубного ряду з врахуванням індивідуальних анатомічних особливостей їх будови, кількості опорних зубів НКЗП та деформації зубних рядів, де критерієм вибору об'єму препарування вітальних зубів є товщина дентину до пульпарної камери зуба. Впроваджено в клінічну практику запропонований спосіб, який на етапі планування дає можливість спрогнозувати можливість препарування вітальних зубів, об'єм препарування коронкової частини зуба, враховуючи її індивідуальну анатомічну будову і нахил зубів, оптимально вибрати метод препарування, попередити ускладнення зі сторони пульпи зуба і маргінального пародонту що у загальному забезпечує у 94,23% випадків високоякісне ортопедичне лікування - точність щільного прилягання штучної коронки до всіх стінок відпрепарованого зуба і пришийкової ділянки та кращу фіксацію штучної коронки на культі відпрепарованого зуба. Уперше доведено високу клінічну ефективність ортопедичного лікування пацієнтів НКЗП на основі попереднього планування препарування вітальних зубів за аналізом обстеження КПКТ зубів, про що свідчать на 12 міс ортопедичного лікування відсутність ускладнень зі сторони пульпи зуба, показники у межах норми електроодонтометрії і реакції препарованих вітальних зубів на термоподразники та вірогідно нижчі показники: м'якого нальоту у приясенній ділянці на зубах покритих штучними коронками ($1,17 \pm 0,09$) бала, у порівнянні з лікуванням пацієнтів загальноприйнятим методом - ($1,63 \pm 0,16$) бала (при $p=0,01$), індексу кровоточивості ясенних сосочків ($1,01 \pm 0,06$) бала і ($1,36 \pm 0,13$) бала (при $p=0,05$) відповідно та пародонтального індексу ($3,01 \pm 0,13$) бала, і ($3,76 \pm 0,17$) бала (при $p=0,02$) відповідно, що вказує на краще прилягання штучних коронок у приясенній ділянці до власне тканин зубів. Ключові слова: ортопантомографія, конусно-променева комп'ютерна томографія, дефекти твердих тканин зубів і зубних рядів, ортопедична захворюваність, ортопедичне лікування (протезування, непрямі реставрації), тканини пародонта, стоматологічний статус, заміщення дефекту зубних рядів, незнімні конструкції зубних протезів, вітальний зуб, діоксид циркону, препарування зубів, пародонтальні індекси, анатомо-топографічна структура, періапикальні зміни.

2. We examined and provided prosthetic treatment with fixed dental prostheses (FDPs) to 102 patients, who were divided into three groups: Group I - control group, 20 patients with intact dentition and without prosthetic restorations; Group II - 30 patients who received prosthetic treatment with zirconium dioxide FDPs using the conventional method; Group III - 52 patients treated with zirconium dioxide FDPs based on preliminary planning using cone-beam computed tomography (CBCT) analysis of the upper and lower jaw teeth: Subgroup IIIA - preparation of vital single teeth (24 patients), and Subgroup IIIB - preparation of vital abutment teeth for fixed bridge prostheses (28 patients). Analysis of 3,960 digital orthopantomograms and CBCT scans in patients seeking dental care revealed the following distribution of FDPs: single crowns (76.14%), bridge prostheses (17.22%), and cantilever fixed prostheses (6.64%). Prosthetic treatment with artificial crowns was performed on endodontically treated teeth in 74.68% of cases, and on vital teeth in 25.32% of cases. Among the vital teeth, significant periapical

changes in the periodontal tissues were identified in 45.31%, and in 55.52% of endodontically treated teeth. A considerable number of violations of marginal fit between the artificial crowns and the tooth tissues were found in vital teeth (42.00%), and to a lesser extent in endodontically treated teeth (25.02%). Marginal periodontal changes, such as the presence of periodontal pockets, were observed in 37.73% of vital teeth and in 28.01% of endodontically treated teeth. These findings indicate significant breaches in proper tooth preparation protocols for different types of artificial crowns. Defects in the dentition were more frequently observed in the mandible (53.39%) than in the maxilla (46.61%). Horizontal tooth displacements adjacent to dentition defects were more common (63.69%) compared to vertical displacements (36.31%), with 56.36% located in the mandible and 43.64% in the maxilla. The frequency of edentulous spaces was distributed by Kennedy classification as follows: Class III – 64.54%, Class II – 24.04%, Class I – 10.81%, and Class IV – 0.61%. For the first time, we developed a method of preoperative digital modeling for identifying safe zones and visualizing the predicted volume of tooth preparation and wall parallelism with an accuracy of 0.01 degrees, based on individual anatomical features and dentition deformities, using CBCT data and the software tools “Measurement and Superimposition – Angle Measurement” and the “Ruler” function with an accuracy of up to 0.01 mm. A differentiated approach was developed for planning the optimal preparation of vital teeth, with or without a shoulder, or with a shoulder of appropriate depth in the posterior and anterior regions of the dental arch. This was based on the individual anatomical structure of the teeth, the number of abutment teeth for FDPs, and dentition deformities. The key criterion for determining the volume of preparation was the remaining dentin thickness over the pulp chamber. The proposed method has been implemented in clinical practice. At the planning stage, it allows forecasting the feasibility of vital tooth preparation, the required preparation volume of the crown portion, accounting for individual anatomical morphology and angulation. It enables the optimal preparation technique to be selected, prevents complications involving the dental pulp and marginal periodontium, and ensures high-quality prosthetic treatment in 94.23% of cases – namely, a precise marginal fit of the crown to all prepared tooth surfaces and the cervical area, resulting in better retention of the crown on the prepared tooth stump. For the first time, the high clinical efficacy of prosthetic treatment with FDPs based on prior planning of vital tooth preparation using CBCT analysis has been demonstrated. After 12 months of treatment, no complications from the dental pulp were observed; the results of electroodontometry and thermal testing were within normal limits, and significantly better values were recorded for: soft plaque in the cervical area on teeth covered with crowns (1.17 ± 0.09) compared to the conventional treatment group (1.63 ± 0.16 , $p=0.01$); the gingival bleeding index (1.01 ± 0.06 vs. 1.36 ± 0.13 , $p=0.05$); and the periodontal index (3.01 ± 0.13 vs. 3.76 ± 0.17 , $p=0.02$). These findings indicate improved marginal adaptation of the artificial crowns to the natural tooth tissues. Key words: orthopantomography, cone-beam computed tomography, hard tissue and dental arch defects, prosthodontic morbidity, prosthetic treatment (prosthodontics, indirect restorations), periodontal tissues, dental status, replacement of dentition defects, fixed dental prostheses, vital teeth, zirconium dioxide, tooth preparation, periodontal indices, anatomic-topographic structure, periapical changes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Палійчук МІ, Рожко ММ. Вивчення стану зубо-щелепної системи та надання ортопедичної допомоги населенню на основі аналізу цифрових ортопантомографічних знімків та конусно-променевої комп'ютерної томографії. Art of Medicine. 2024;1(29):120-7. <https://art-of-medicine.ifnmu.edu.ua/index.php/aom/issue/view/29/40> DOI:10.21802/artm.2024.1.29.120

- 2. Палійчук МІ, Рожко ММ. Принципи планування препарування зубів під незнімні конструкції зубних протезів за аналізом конусно-променевої комп'ютерної діагностики. Сучасна стоматологія. 2024;2(119):41-8. <https://dentalexpert.com.ua/index.php/stomatology/article/view/596>
DOI:10.33295/1992-576X -2024-2-41
- 3. Палійчук МІ, Рожко ММ. Ефективність способу вибору оптимального препарування вітальних зубів під незнімні конструкції зубних протезів за аналізом конусно-променевої комп'ютерної томографії. Art of Medicine. 2024;2(30):74-80. <https://dentalexpert.com.ua/index.php/stomatology/article/view/596>
DOI:10.33295/1992-576X -2024-2-41

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U109242 0124U003547

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рожко Микола Михайлович
2. Mykola M. Rozhko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6876-2533

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гасюк Петро Анатолійович
2. Petro A. Nasiuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2915-0526

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дієва Тетяна Василівна

2. Tatyana V. Dieva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7910-5945

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика

Код за ЄДРПОУ: 37992250

Місцезнаходження: вул. Карла Лібкнехта, буд. 12, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клим'юк Юрій Васильович

2. Yurii V. Klymiuk

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-3405-3018

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ожоган Зіновій Романович
2. Zinovii R. Ozhohan

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4220-2658

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Воронич-Семченко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Воронич-Семченко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кулинич Галія Богданівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна